

**Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «Фаховий музичний
коледж» КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»

Олена ПОТОЦЬКА

«29» серпня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НОРМАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ»**

Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр

Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»

Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

**Дніпро
2025**

Розробник:

Кутєнова-Бредун Вікторія Юріївна, викладач дисципліни “Педагогіка та психологія”, кандидат психологічних наук, доцент.

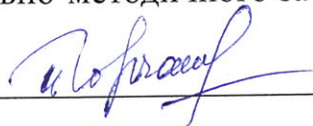
Рецензенти:

Аршава Ірина Федорівна, професор кафедри музикознавства, композиції та виконавської майстерності, Заслужений працівник освіти України, доктор психологічних наук, професор.

Славська Яніна Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент, заступник декана факультету, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін.

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Педагогіка та психологія» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво», освітньо-професійній програмі «Музичне мистецтво» 2025 року, навчальним планам підготовки здобувачів освітньо-професійного ступеня Фаховий молодший бакалавр 2025–2026 навчального року (на основі базової середньої освіти/повної загальної середньої освіти), методичним рекомендаціям Міністерства освіти і науки України (лист 1/9-434 від 09.07.2018 року «Щодо рекомендацій з навчально-методичного забезпечення»).

Гарант ОПП _____

Ірина ГОРЧАКОВА

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Педагогіка та психологія» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво» затверджено та введено в дію рішенням методичної ради ВСП «Фаховий музичний коледж» КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 1 від «29» серпня 2025 року).

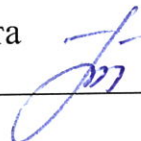
Голова ради _____

Олена ПОТОЦЬКА

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Педагогіка та психологія» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво» розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії загальноосвітніх та соціально-гуманітарних дисциплін ВСП «Фаховий музичний коледж» КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 1 від «29» серпня 2025 року).

Голова циклової комісії загальноосвітніх та соціально-гуманітарних дисциплін _____

Тетяна БАТАЛОВА

1. Опис навчальної дисципліни

<i>Найменування показників</i>	<i>Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень і ступінь вищої освіти</i>	<i>Характеристика навчальної дисципліни</i>
Кількість кредитів - 5	Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»	Нормативна
Загальна кількість годин – 150 години	Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»	Рік підготовки – 3 вступ на основі БСО 2 вступ на основі ПЗСО
Тижневих годин: аудиторних – 2	освітньо-професійній програма - «Музичне мистецтво»	Семестр – V-VI вступ на основі БСО III-IV вступ на основі ПЗСО
Вид контролю – екзамен	Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр	Практичні заняття– 38 години

2. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчання

Навчальний курс дисципліни «Педагогіка та психологія» відіграє особливу роль у системі психолого-педагогічної підготовки студентів поряд з методиками викладання фахових музичних дисциплін, педагогічною практикою, культурологією.

Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогіка і психологія» побудована з урахуванням змісту Освітньо-професійної програми підготовки за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво». Дисципліна забезпечує теоретичну підготовку здобувачів освіти з педагогіки та психології, розкриває специфіку організації освітнього процесу у закладах освіти України, методи, форми, засоби навчання і виховання, психологічні особливості вікового розвитку особистості, особливості міжособистісної взаємодії учасників освітнього процесу.

2.1. Метою дисципліни є вивчення загальних закономірностей функціонування психіки людини, механізмів, які забезпечують ефективність навчального процесу та формують оптимальні методи засвоєння знань та педагогічну скерованість мислення студентів.

2.2. Завдання курсу:

- закладення основ формування індивідуального стилю навчальної діяльності та самовиховання, педагогічного спілкування;
- засвоєння найважливіших педагогічних категорій і понять;
- ознайомлення з найбільш значущими та перспективними сучасними педагогічними ідеями й теоріями;

- оволодіння теоретичними основами використання різноманітних методів науково-педагогічного дослідження;
- визначення фізіологічних, психічних та поведінкових особливостей учнів різних вікових категорій, їх врахування в організації навчально-виховного процесу;
- засвоєння основних понять та категорій психологічної науки на рівні відтворення і тлумачення для практичного застосування та втілення в процесі професійної педагогічної та творчої діяльності, усвідомлення сутності психічних явищ та процесів;
- засвоєння характеристик психічних пізнавальних процесів, властивостей, станів та утворень, закономірностей формування і розвитку особистості;
- розуміння і усвідомлення власної психічної сфери та основних психічних, соціально-психологічних та психофізіологічних проявів особистості;
- сформувати основи реалізації знань та навичок у професійній діяльності;
- сформувати у студентів установку на самореалізацію та саморозвиток.

2.3. Компетентності:

- здатність діагностувати власні здібності до педагогічної діяльності;
- здатність обирати методи, форми, та засоби самовдосконалення;
- здатність аналізувати різноманітні педагогічні явища і процеси, проектувати та моделювати хід протікання педагогічних явищ і ситуацій.
- Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.
- здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності;
- здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію;
- здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- здатність до практичного застосування теоретичних засад психології, педагогіки та методології навчання в проведенні освітнього процесу;
- здатність оцінювати вікові особливості психофізіологічних та індивідуально-типологічних рис охоплених навчанням осіб, створювати психологічну комфортність в процесі професійної діяльності.

2.4. Програмні результати навчання:

2.4.1. Знання: Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні: **знати:**

- структуру психологічної та педагогічної науки та її місце в системі сучасних знань;
- основні сучасні педагогічні ідеї та теорії;
- особливості застосування методів психології та педагогіки;
- способи відображення індивідом предметів та явищ навколишньої дійсності;
- особливості протікання базових та пізнавальних психічних процесів;
- різновиди та форми людських переживань;
- теорії емоцій та почуттів;
- психологічні теорії темпераменту, характеру;
- структуру особистості;
- сутність та функції несвідомого, свідомого й надсвідомого в психічній діяльності людини;
- закони та етапи розвитку особистості;
- основні психологічні підходи до вивчення особистості.

2.4.2. Уміння:

- використовувати знання з психології та педагогіки у своїй подальшій професійній діяльності;
- виявляти, описувати, пояснювати педагогічні факти, явища та процеси в реальному житті;
- самостійно поповнювати педагогічні знання;
- використовувати найпростіші методи психологічного дослідження при вивченні різних інтерперсональних взаємодій та соціальних явищ в цілому;
- визначати особливості протікання різних психічних процесів;
 - розрізняти емоційні переживання особистості та реакції на значимі життєві події та ситуації;
- розрізняти види темпераменту та прояви характерологічних особливостей людини.

2.4.3. Комунікація: Володіти необхідними прийомами та засобами виховної роботи з класом, уміти спланувати й провести заходи, спрямовані на виховання особистості, високих морально-етичних якостей, підвищеної мотивації до навчання.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Вступ до педагогіки та психології.

Тема 1.1. Психологія та педагогіка як науки. Предмет психології та педагогіки та їх завдання. Рефлекторна природа психіки. Психіка і свідомість.

Основні галузі психолого-педагогічних знань. Зв'язок психології та педагогіки з іншими науками. Основні напрями в сучасній психології.

Тема 1.2. Методи психології та педагогіки. Класифікація методів. Основні вимоги до методів психології та педагогіки. Спостереження, експеримент. Додаткові методи: тест, опитування, бесіда, аналіз продуктів діяльності, узагальнення незалежних характеристик, самооцінка.

Тема 1.3. Виникнення та розвиток психіки і свідомості. Розвиток механізмів психічної діяльності. Розвиток психіки на різних етапах еволюції тваринного світу. Виникнення та історичний розвиток людської свідомості.

Розділ 2. Особистість, соціальні групи, діяльність.

Тема 2.1. Психологія особистості. Поняття про особистість та її структуру. Активність особистості та її джерела. Розвиток і виховання особистості. Соціальні групи. Поняття про групи. Міжособистісні стосунки у групі. Психологічна сумісність і конфлікт у міжособистісних стосунках.

Тема 2.2. Психологічний аналіз діяльності. Поняття про діяльність. Мета і мотиви діяльності. Структура діяльності. Засоби діяльності, процес їх засвоєння. Перенесення та інтерференція навичок. Основні різновиди діяльності. Творча діяльність

Розділ 3. Пізнавальні психічні процеси.

Тема 3.1. Мова і мовлення. Поняття про мову та її функції. Фізіологічні механізми мовної діяльності. Різновиди мовлення. Спілкування. Поняття про спілкування. Засоби спілкування. Функції спілкування. Різновиди спілкування.

Тема 3.2. Відчуття. Загальна характеристика пізнавальних процесів. Фізіологічне підґрунтя відчуттів. Класифікація і різновиди відчуттів. Основні властивості відчуттів. Відчуття і діяльність.

Тема 3.3. Сприймання. Поняття про сприймання. Різновиди сприймань. Властивості сприймань. Спостереження і спостережливість.

Тема 3.4. Мислення. Поняття про мислення. Соціальна природа мислення. Розумові дії та операції мислення. Форми мислення. Процес розуміння. Процес розв'язання завдань. Різновиди мислення. Індивідуальні особливості мислення.

Тема 3.5. Уява. Поняття про уяву. Зв'язок уяви з об'єктивною дійсністю. Фізіологічне підґрунтя уяви. Уява і органічні процеси. Процес створення образів уяви. Різновиди уяви. Уява і особистість.

Тема 3.6. Пам'ять. Поняття про пам'ять. Теорії пам'яті. Різновиди пам'яті. Запам'ятовування та його різновиди. Відтворення та його різновиди. Забування та його причини. Індивідуальні особливості пам'яті.

Розділ 4. Емоційно-вольові процеси.

Тема 4.1. Емоції і почуття. Поняття про емоції і почуття. Фізіологічне підґрунтя емоцій і почуттів. Вираження емоцій і почуттів. Форми переживання емоцій і почуттів. Вищі почуття.

Тема 4.2. Воля. Поняття про волю. Довільні дії та їх особливості. Аналіз складної вольової дії. Основні якості волі. Безвілля, його причини і переборення.

Розділ 5. Індивідуально-психологічні особливості особистості.

Тема 5.1. Темперамент. Поняття про темперамент. Типи темпераментів. Основні властивості темпераменту. Фізіологічне підґрунтя темпераменту. Роль темпераменту в діяльності людини.

Тема 5.2. Здібності. Поняття про здібності. Структура здібностей. Різновиди здібностей. Індивідуальні відмінності у здібностях людей та їх природні передумови.

Тема 5.3. Характер. Поняття про характер. Структура характеру. Основні риси типового характеру. Природа характеру. Формування характеру.

Розділ 6. Періодизація вікового розвитку

Тема 6.1. Психологічна характеристика дитини раннього віку. Особливості соціальної ситуації розвитку дитини в ранньому віці. Предметно-маніпулятивна діяльність як провідний вид діяльності в ранньому віці. Поняття про предметні та знаряддеві дії. Перші ігри дітей

Тема 6.2. Психологія дошкільного дитинства. Соціальна ситуація розвитку дитини дошкільного віку. Потреби дошкільнят та формування мотивів поведінки. Ієрархія мотивів. Розвиток самосвідомості в дошкільному віці та формування Я-концепції.

Тема 6.3. Психологічні особливості молодшого школяра. Специфіка соціальної ситуації розвитку молодшого школяра. Структура навчальної діяльності в молодшому шкільному віці. Розвиток пізнавальних процесів та інтересів молодших школярів. Розвиток особистості молодшого школяра.

Тема 6.4. Психологія підліткового та юнацького віку. Прагнення до дорослості як базове новоутворення віку. Розвиток пізнавальних процесів та інтересів підлітків: критичність мислення, рівень абстрагування, узагальнення, система прямих і зворотних логічних операцій. Егоцентризм підліткового мислення. Мотиви навчальної діяльності. Основні психологічні новоутворення підліткового та юнацького віку.

Тема 6.5. Психологія дорослого віку. Зміни фізичного розвитку в зрілому дорослому віці. Розвиток когнітивної сфери в зрілому дорослому віці. Сімейні стосунки в зрілому дорослому віці. Професійний розвиток. Особливості Я-концепції в зрілому дорослому віці.

Розділ 7. Сутність і принципи навчання та виховання

Тема 7.1. Дидактика – теорія навчання. Педагогічна характеристика процесу навчання. Теоретичне і практичне навчання людини. Основні функції навчання: навчальна, виховна, розвиваюча. Викладання – учіння. Сучасні дидактичні концепції в освіті. Психолого-педагогічні закономірності опанування знаннями, навичками та уміннями: асоціативно-рефлекторна та концепція поетапного формування розумових дій.

Тема 7.2. Методична система навчання. Сутність і зміст методичної системи навчання. Поняття про методи навчання та їх систему. Класифікація методів навчання. Характеристика методів організації та самоорганізації навчально-пізнавальної діяльності. Педагогічні умови ефективності теоретичних і практичних методів навчання. Особливості використання методу демонстрації (показу). Специфіка самостійної роботи.

Тема 7.3. Процес виховання: суть, зміст, принципи. Методологічні засади процесу виховання людини. Процес виховання: широке та вузьке значення. Процес виховання як система. Педагогічна характеристика процесу виховання, його структура та функції. Закономірності процесу виховання. Поняття про зміст виховання та його особливості. Основні напрями виховання та можливості їх реалізації у виховному процесі. Умови та шляхи забезпечення єдності складових частин виховного процесу.

Тема 7.4. Педагогічна культура та її складові. Специфіка педагогічної діяльності. Вимоги до педагогічної діяльності. Сутність педагогічної культури. Зміст та основні компоненти педагогічної культури. Педагогічна спрямованість, професійна компетентність, педагогічні здібності, педагогічна техніка. Структура педагогічної майстерності. Характеристика психолого-педагогічних знань, навичок, умінь та якостей. Поняття про педагогічний такт та педагогічну ерудицію.

Тема 7.5. Майстерність педагогічного спілкування. Зміст та засоби спілкування. Види та рівні спілкування. Соціальна ситуація спілкування. Педагогічне спілкування як різновид соціальної ситуації. Спілкування у системі професійних цінностей. Емоційно-творчий аспект педагогічного спілкування. Поняття про педагогічний такт та його структуру. Методи розв'язання педагогічних конфліктів.

Розділ 8. Психологічні проблеми педагогічного процесу

Тема 8.1. Конфлікти, їх види і стратегії їх вирішення. Конфлікт і його види, причини виникнення, динаміка розвитку і способи його розв'язання. Взаємозв'язок конфліктних ситуацій і стресових станів. Попередження і урегулювання конфліктів.

Тема 8.2. Проблема професійного вигорання педагогів. Визначення, причини симптоми професійного вигорання. Профілактика та засоби подолання професійного вигорання педагога.

Розділ 9. Порушений розвиток дитини та особливості організації педагогічного процесу у разі порушень розвитку дитини

Тема 9.1. Синдром дефіциту уваги із гіперактивністю. Визначення. Частота та ознаки синдрому дефіциту уваги із гіперактивністю. Особливості організації учбового процесу дитини із синдромом дефіциту уваги із гіперактивністю.

Тема 9.2. Порушення інтелекту та затримки психічного розвитку у дітей. Проблема порушень інтелектуального розвитку у дітей. Частота, ознаки,

ступені порушень інтелекту у дітей. Особливості навчання дітей із порушеннями інтелектуального розвитку у дітей. Затримки психічного розвитку. Розбіжності між порушеннями інтелекту та затримками психічного розвитку.

Тема 9.3. Акцентуації характеру та розлади особистості. Розлади аутистичного спектру. Визначення акцентуацій характеру. Поширеність та ознаки акцентуацій характеру серед підлітків. Види акцентуацій характеру. Розбіжності між акцентуаціями характеру та розладами особистості. Розлади аутистичного спектру (РАС), ознаки, види, прогноз.

Тема 9.4. Невротичні розлади та психосоматичні розлади у дітей. Найбільш поширені види психосоматичних та невротичних розладів. Психосоматика – визначення. Поширені психосоматичні розлади дитячого віку. Невротичні розлади (неврози) дитячого віку. Роль школи, батьків у етіології невротичних розладів.

Тема 9.5. Посттравматичні реакції. Вплив травмуючих подій на психіку людини. Посттравматичний стресовий розлад (ПТСР), розлади адаптації. Визначення. Ознаки. Вплив на життєдіяльність людини.

Тема 9.6. Інклюзивне навчання в Україні. Проблеми і перспективи. Визначення «інклюзія». Особливості організації інклюзивного навчання в учбовому процесі. Можливість організації інклюзивного навчання і закладах музичної освіти. Проблеми інклюзії в Україні.

Структура навчальної дисципліни

Назва розділу і теми	Кількість годин					
	Усього	У тому числі				
		Лекції	Практ.	Лабор.	Індив.	Сам.
о	ії	т.	р.	в.	р.	
Семестр 5						
Розділ 1. Вступ до педагогіки та психології.						
Тема 1.1. Психологія та педагогіка як науки.	2	1	1			0
Тема 1.2. Методи психології та педагогіки.	2	1	1			0
Тема 1.3..Винекнення та розвиток психіки і свідомості.	2	1	1			0
<i>Разом за розділом 1</i>	6	3	3			0
Розділ 2. Особистість, соціальні групи, діяльність.						
Тема 2.1. Психологія особистості.	10	2	2			4
Тема 2.2. Психологічний аналіз діяльності.	6	1	1			4

<i>Разом за розділом 2</i>	14	3	3			8
<i>Розділ 3. Пізнавальні психічні процеси.</i>						
Тема 3.1. Мова і мовлення.	2	1	1			0
Тема 3.2. Відчуття.	4	1	1			2
Тема 3.3. Сприймання.	4	1	1			2
Тема 3.4. Мислення та інтелект.	7	1	1			5
Тема 3.5. Уява.	2	1	1			0
Тема 3.6. Пам'ять.	3	1	1			1
<i>Разом за розділом 3</i>	22	6	6			10
<i>Розділ 4. Емоційно-вольові процеси.</i>						
Тема 4.1. Емоції і почуття.	7	1	1			5
Тема 4.2. Воля.	7	1	1			5
<i>Разом за розділом 4</i>	14	2	2			10
<i>Розділ 5. Індивідуально-психологічні особливості особистості.</i>						
Тема 5.1. Темперамент.	4	1	1			2
Тема 5.2. Здібності.	6	1	1			4
Тема 5.3. Характер.	4	1	1			2
<i>Разом за розділом 5</i>	14	3	3			8
<i>Семестр 6</i>						
<i>Розділ 6. Періодизація вікового розвитку</i>						
Тема 6.1. Психологічна характеристика дитини раннього віку.	4	1	1			2
Тема 6.2. Психологія дошкільного дитинства.	4	1	1			2
Тема 6.3. Психологічні особливості молодшого школяра.	4	1	1			2
Тема 6.4. Психологія підліткового та юнацького віку.	4	1	1			2
Тема 6.5. Психологія дорослого віку.	4	1	1			2
<i>Разом за розділом 6</i>	20	5	5			10
<i>Розділ 7. Сутність і принципи навчання та виховання</i>						
Тема 7.1. Дидактика – теорія навчання.	9	2	2			5
Тема 7.2. Методична система навчання.	2	1	1			0
Тема 7.3. Процес виховання: суть, зміст, принципи.	2	1	1			0

Тема 7.4. Педагогічна культура та її складові.	7	1	1			5
Тема 7.5. Майстерність педагогічного спілкування.	2	1	1			0
Розділ 8. Психологічні проблеми педагогічного процесу						
Тема 8.1. Конфлікти, їх види і стратегії їх вирішення.	9	2	2			5
Тема 8.2. Проблема професійного вигорання педагогів.	9	2	2			5
<i>Разом за темою 8</i>	40	10	10			20
Розділ 9. Порушений розвиток дитини та особливості організації педагогічного процесу у разі порушень розвитку дитини						
Тема 9.1. Синдром дефіциту уваги із гіперактивністю	4	1	1			2
Тема 9.2. Порушення інтелекту та затримки психічного розвитку у дітей	4	1	1			2
Тема 9.3. Акцентуації характеру та розлади особистості. Розлади аутистичного спектру.	6	2	2			2
Тема 9.4. Невротичні розлади та психосоматичні розлади у дітей.	2	1	1			0
Тема 9.5. Посттравматичні реакції.	2	1	1			0
Тема 9.6. Інклюзивне навчання в Україні. Проблеми і перспективи.	4	1	1			2
<i>Разом за темою 9</i>	22	6	6			8
Усього годин	150	38	38			74

5. Теми лекційних занять

<i>Розділ 1. Вступ до педагогіки та психології.</i>
Тема 1.1. Психологія та педагогіка як науки.
Тема 1.2. Методи психології та педагогіки.
Тема 1.3..Виникнення та розвиток психіки і свідомості.
<i>Розділ 2. Особистість, соціальні групи, діяльність.</i>
Тема 2.1. Психологія особистості.
Тема 2.2. Психологічний аналіз діяльності.
<i>Розділ 3. Пізнавальні психічні процеси.</i>
Тема 3.1. Мова і мовлення.
Тема 3.2. Відчуття.
Тема 3.3. Сприймання.

Тема 3.4. Мислення та інтелект.
Тема 3.5. Уява.
Тема 3.6. Пам'ять.
Розділ 4. Емоційно-вольові процеси.
Тема 4.1. Емоції і почуття.
Тема 4.2. Воля.
Розділ 5. Індивідуально-психологічні особливості особистості.
Тема 5.1. Темперамент.
Тема 5.2. Здібності.
Тема 6.1. Психологічна характеристика дитини раннього віку.
Тема 6.2. Психологія дошкільного дитинства.
Тема 6.3. Психологічні особливості молодшого школяра.
Тема 6.4. Психологія підліткового та юнацького віку.
Тема 6.5. Психологія дорослого віку.
Розділ 6. Сутність і принципи навчання та виховання
Тема 7.1. Дидактика – теорія навчання.
Тема 7.2. Методична система навчання.
Тема 7.3. Процес виховання: суть, зміст, принципи.
Тема 7.4. Педагогічна культура та її складові.
Тема 7.5. Майстерність педагогічного спілкування.
Розділ 7. Психологічні проблеми педагогічного процесу
Тема 8.1. Конфлікти, їх види і стратегії їх вирішення.
Тема 8.2. Проблема професійного вигорання педагогів.
<i>Разом за темою 8</i>
Розділ 8. Порушений розвиток дитини та особливості організації педагогічного процесу у разі порушень розвитку дитини
Тема 9.1. Синдром дефіциту уваги із гіперактивністю
Тема 9.2. Порушення інтелекту та затримки психічного розвитку у дітей
Тема 9.3. Акцентуації характеру та розлади особистості. Розлади аутистичного спектру.
Тема 9.4. Невротичні розлади та психосоматичні розлади у дітей.
Тема 9.5. Посттравматичні реакції.
Тема 9.6. Інклюзивне навчання в Україні. Проблеми і перспективи.

**6. Теми лабораторних занять
навчальним планом не передбачені**

7. Теми індивідуальних занять

навчальним планом не передбачені

8. Самостійна робота

<i>Назва розділу і теми</i>	<i>Усього годин</i>
Тема 1. Психологія особистості.	4
Тема 2. Психологічний аналіз діяльності.	4
Тема 3. Відчуття.	2
Тема 4. Сприймання.	2
Тема 5. Мислення та інтелект.	5
Тема 6. Пам'ять.	1
Тема 7. Емоції і почуття.	5
Тема 8. Воля.	5
Тема 9. Темперамент.	2
Тема 10. Здібності.	4
Тема 11. Характер.	2
Тема 12. Психологічна характеристика дитини раннього віку.	2
Тема 13. Психологія дошкільного дитинства.	2
Тема 14. Психологічні особливості молодшого школяра.	2
Тема 15. Психологія підліткового та юнацького віку.	2
Тема 16. Психологія дорослого віку.	2
Тема 17. Дидактика – теорія навчання.	5
Тема 18. Педагогічна культура та її складові.	5
Тема 19. Конфлікти, їх види і стратегії їх вирішення.	5
Тема 20. Проблема професійного вигорання педогогів.	5
Тема 21. Синдром дефіциту уваги із гіперактивністю	2
Тема 22.Порушення інтелекту та затримки психічного розвитку у дітей	2
Тема 23.Акцентуації характеру та розлади особистості. Розлади аутистичного спектру.	2
Тема 24. Інклюзивне навчання в Україні. Проблеми і перспективи.	2
Усього годин	74

9. Індивідуальні завдання

Складання психологічного портрета творчої особистості

1. Індивідуальні риси (вік, стать, конституція, стан здоров'я та ін.), чи впливають вони опосередковано на особистість.

2. Соціально-статусні характеристики (сімейні, соціальні, професійні, суспільні ролі), їх взаємозв'язок із особистісними рисами.

3. Коротка біографія (особливо моменти, що могли впливати на формування особистості, наприклад, особливості виховання, взаємовідносини з батьками, однолітками, життєві потрясіння).

4. Особистісні риси – направленість (домінуючі потреби, мотиви, інтереси, ідеали, світогляд та ін.), самооцінка, домінуючі психологічні захисні механізми.

5. Індивідуальність (особливості нервової системи, властивості та тип темпераменту, домінуючі риси характеру, наявність акцентуацій, рівень розвитку загальних та спеціальних здібностей).

6. Вольова сфера особистості (рівень розвитку вольових якостей характеру, витримка та вольові вчинки, суб'єктивний локус контролю).

7. Емоційна сфера особистості (домінуючі емоції та настрої, реакція на афекти, стреси).

8. Пізнавальна сфера (ведучі канали сприйняття, особливості властивостей уваги, особливості пам'яті, домінуючі види мислення, особливості інтелектуальної діяльності, психологічні особливості мовленнєвої діяльності, рівень оволодіння рідною та іноземною мовами, характеристика уяви та творчої активності).

9. Висновки: прогноз подальшого розвитку особистості.

Для написання психологічного портрету творчої особистості рекомендується застосовувати спостереження, анкетування, тестування, бесіди, застосування психологічних методик та аналіз продуктів творчості.

10. Методи та технології навчання

Застосовуються такі методи навчання: бесіда, пояснення, ілюстрування, дослідна робота, групова дискусія, метод проєктів, кейс-метод, рольові/ділові ігри, «мозковий штурм».

Застосовуються такі технології навчання: інформаційно-комунікаційна технологія, технологія співробітництва, інтерактивні технології, технологія навчання як дослідження, технологія формування творчої особистості.

11. Методи та критерії оцінювання

Методи оцінювання запланованих програмних результатів навчання: тестування (підсумковий контроль), практичні роботи, виступи, дидактичні вправи письмові та усні

Критерії оцінювання знань і компетентностей з навчальної дисципліни:

Оцінка «А» («відмінно»):

- 1) високий рівень володіння теоретичними знаннями;
- 2) вільне застосування практичних навичок;

3) правильно, без жодної помилки виконані всі завдання.

Оцінка «В» («дуже добре»):

- 1) дуже добрі знання теоретичного матеріалу;
- 2) вміння застосовувати теоретичні знання у практичних завданнях;
- 3) незначні помилки у виконанні завдань, наявність окремих неточностей.

Оцінка «С» («добре»):

- 1) достатня міра засвоєння ключових теоретичних понять;
- 2) окремі неточності й помилки при виконанні завдань.

Оцінка «D» («задовільно»):

- 1) наявність загальних теоретичних знань на рівні уявлень;
- 2) неточності та помилки при виконанні завдань.

Оцінка «E» («достатньо»):

- 1) наявність окремих уявлень про вивчений матеріал;
- 2) не виконано більшу половину завдань.

Оцінка «FX» («незадовільно з можливістю повторного складання»):

- 1) незнання більшої частини навчального матеріалу;
- 2) невміння застосовувати теоретичні знання на практиці;
- 3) майже повна неспроможність виконання завдань.

Оцінка «F» («незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни»):

- 1) відсутність будь-яких уявлень про вивчений матеріал;
- 2) неспроможність виконати жодне завдання.

12. Методичне забезпечення

12.1. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення.

12.2. Друковані та електронні матеріали.

12.3. Конспекти лекцій, методичні розробки..

12.4. Нормативні документи.

12.5. Комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни.

Рекомендована література:

1. Аніщенко О. В., Яковець Н. І. Сучасні педагогічні технології: курс лекцій. Ніжин: Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2005. 198 с.

2. Аршава І.Ф. Аспекти імпліцитної діагностики емоційної стійкості людини : [моногр.] / І. Ф. Аршава, Е. Л. Носенко. – Д. : Вид-во ДНУ, 2008. – 468 с.

3. Аршава І.Ф. Психологія особистості : [підр.] / І. Ф. Аршава, Е. Л. Носенко. – Д. : Вид-во ЛІРА, 2024. – 500 с.

4. Бондар В. Дидактика: навч. посібник. Київ: «Либідь», 2005. 262 с.

5. Варій М. Й. Загальна психологія: [підруч. для студ. психол. і пед. спец. вузів] / М. Й. Варій. – Львів: Держ. ун-т внутр. справ, К.: Центр учбов. літ. – 2007. – 968 с.
6. Васьков Ю. В. Педагогічні теорії, технології, досвід (дидактичний аспект). Харків: «Скорпіон», 2000. 120 с.
7. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: навч. посібник. К.: «Знання», 2008. 566 с. URL: <https://westudents.com.ua/knigi/356-teoretichn-osnovi-suchasno-ukranskopedagogki-vishnevckiy-o-.html>
8. Волкова Н.П. Педагогіка: навч. посібник. Вид. 2-ге, перероб., доп. Київ: ВЦ «Академвидав», 2007. 616 с.
9. Дрозденко К.С. Загальна психологія у практичному вимірі: Підручник. – К.: ВД «Професіонал», 2007. – С. 366-461.
10. Дубравська Д. М. Основи психології: Навчальний посібник. / Д.М. Дубравська.– Львів : Світ, 2001. – 280 с.
11. Загальна психологія. / За заг. ред. С. Д. Максименка. Підручник. –Вінниця : Нова книга, 2004. – 704 с.
12. Загальна психологія: Підручник / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. – К. : Либідь, 2005. – 464 с.
13. Загальна психологія: Хрестоматія: Навч. Посіб./ О.В. Скрипченко, Л.В.Волинська, З.В.Огороднійчук та ін. – К.: Каравела, 2007. – 640с. М'ясоїд П.А. Задачі з курсу загальної психології.–К.:Вища шк.,2000.– 183
14. Зайчук В. О., Нісімчук А. С., Білан А. Д. Сучасні педагогічні технології: дидактично-інформаційний аспект. Т. 1. Луцьк: ПВД «Твердиня», 2009. 288 с.
15. Лізинський В. Прийоми та форми в навчальній діяльності. Харків: Ранок. 2007. 160 с. 13. Мазоха Д., Опанасенко Н. Педагогіка: навч
16. М'ясоїд П.А. Загальна психологія. – К.: Вища шк., 2000. – 480 с.
17. Максименко С. Д., Соловієнко В. О. Загальна психологія: Навч. посібник. — К.: МАУП, 2000. — 256 с.
18. Максименко С.Д. Загальна психологія: навч.посіб. для ВНЗ – 3-тє вид., переробл. І допов. (реком. МОНУ) / С. Д. Максименко.
19. Максименко С. Д. Розвиток психіки в онтогенезі: у 2 т. / С. Д. Максименко. – К.: Форум, 2002. – Т. 1: – 319 с. – (Теоретико-методологічні проблеми генетичної психології).
20. Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Психофізіологія» і «Нервові хвороби». Відчуття / укладачі І.Ф. Аршава, М.І. Черненко. Дніпропетровськ.: РВВ ДНУ, 2005 – 23 с.
21. Носенко Е.Л. Емоційний інтелект: концептуалізація феномену, основні функції /Е.Л. Носенко, Н. В. Коврига. – К. : Вища шк., 2003. – 126 с.

22. Носенко Е.Л. Сучасні напрями зарубіжної психології. Психологія особистості: [підр.] / Е.Л. Носенко, І.Ф. Аршава. – Д. : Дніпропетр.ун-т. – 2009.
23. Пальм Г.А. Вступ до психології. Конспект лекцій. Дніпропетровськ.: РВВ ДНУ, 2006 – 47 с., Пальм Г. А. Психологія пізнання. Конспект лекцій. Дніпропетровськ.: РВВ ДНУ, 2004 – 50 с.
24. Пальм Г.А. Мислення і мовлення. Конспект лекцій. Дніпропетровськ.: РВВ ДНУ, 2005 – 36 с., Пальм Г.А. Плани семінарських занять і методичні поради до вивчення курсу “Загальна психологія”. Дніпропетровськ.: РВВ ДНУ, 2003 – 31 с.
25. Пальм. Г.А. Загальна психологія: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Г.А. Пальм. Д. 2007.
26. Ellis Н.С., Hunt R.R. Fundamentals of Cognitive Psychology. – Boston: McGraw Hill, 1993. – 403 p.
27. Eysenck M.W., Flanagan C. Psychology for A2 level. – Philadelphia: Taylor & Francis Inc. ltd., 2001. – 898 p.
28. Gleitman Basic Psychology / J.Jonides, P.Rozin. – NY: Norton & Company, 1992. – 280 p.

Електронні ресурси

- Дніпропетровська обласна універсальна наукова бібліотека (www.lib.dp.ua)
- Дніпропетровська центральна міська бібліотека (www.library.dp.ua)
- Електронна бібліотека Національної бібліотеки України ім.В.І.Вернадського (www.nbuv.gov.ua)